

КРИТЕРІЙ ТА ПОКАЗНИКИ ОЦІНЮВАННЯ ІКТ-КОМПЕТЕНТНОСТІ НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ВІДКРИТИХ ЖУРНАЛЬНИХ СИСТЕМ У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

У нашому дослідженні *ІКТ-компетентність наукових працівників щодо застосування електронних відкритих журнальних систем (ЕВЖС) у науково-педагогічних дослідженнях* пропонуємо розглядати як здатність особистості критично і відповідально використовувати на практиці набуті знання, вміння та навички щодо роботи з ЕВЖС для вирішення професійних завдань у процесі здійснення наукової діяльності, зокрема в ході проведення науково-педагогічних досліджень, подальшого представлення та інформаційно-аналітичного моніторингу їх результатів, а також наукової комунікації та співпраці з колегами.

Для оцінювання сформованості ІКТ-компетентності доцільно розглянути детальніше її окремі *компоненти*. Мерзлікін О. В. стверджує, що «компетентність – це особистісне утворення, яке включає в себе набуті знання (когнітивний компонент), засвоєні способи діяльності (праксеологічний компонент), ставлення до них (аксіологічний компонент) та сформовані соціальні якості (соціально-поведінковий компонент)» [2, с. 58]. Сороко Н. В. виділяє такі складові структури ІК-компетентності, як когнітивна, ціннісно-мотиваційна, діяльнісно-рефлексивна, творча, адаптивна [3, с. 138]. Іванова С. М. досліджує когнітивний, ціннісно-мотиваційний, операційно-діяльнісний та дослідницький компоненти ІК-компетентності наукових працівників [1, с. 88].

Грунтуючись на результатах цих наукових досліджень та аналізі власного досвіду, пропонуємо виокремити такі складові:

1. *Мотиваційно-ціннісний компонент* – вмотивованість науковця щодо застосування ЕВЖС, його ціннісні установки, ставлення та прагнення дотримуватись етичних стандартів у професійній діяльності.
2. *Когнітивний компонент* – система знань щодо використання ЕВЖС у науково-педагогічних дослідженнях.
3. *Операційно-діяльнісний компонент* – система набутих вмінь, навичок та досвіду використання ЕВЖС у процесі проведення власних наукових досліджень та представленні їх результатів.
4. *Адаптивно-рефлексивний компонент* – адаптація до появи нових ІКТ публікації наукових результатів та здатність поглиблювати свої знання, розвивати й удосконалювати вміння і навички щодо роботи з ЕВЖС.

Відповідно до змісту вказаних компонентів ІКТ-компетентності наукових працівників щодо застосування ЕВЖС, виділимо наступні критерії та конкретизуємо показники її оцінювання.

Аксіологічний критерій. Показники:

- прагнення до саморозвитку та професійного самовдосконалення;
- усвідомлення потреби використання ЕВЖС у професійній діяльності науковця;
- зацікавленість в отриманні актуальних і додаткових відомостей щодо можливостей застосування ЕВЖС у процесі наукового дослідження;
- систематичність використання ЕВЖС для пошуку та представлення результатів наукових досліджень;
- готовність здійснювати неупереджений експертний розгляд наукових робіт колегами засобами ЕВЖС;
- прагнення до слідування етичним принципам академічної доброчесності.

Когнітивний критерій. Показники:

- знання змісту базових понять щодо використання ЕВЖС у науково-педагогічних дослідженнях;
- обізнаність щодо актуальних електронних засобів формальної та неформальної наукової комунікації вченого та сучасних ІКТ підтримки процесу представлення результатів науково-педагогічних досліджень;
- знання про світові стандарти етики проведення педагогічних досліджень та представлення результатів науково-педагогічних досліджень;
- обізнаність щодо значення рецензування в процесі розвитку науки та переваги ролі «рецензента» для науковця.

Праксеологічний критерій. Показники:

- здатність здійснювати пошук та аналіз якісного наукового контенту;
- здатність здійснювати добір оптимальних електронних засобів поширення результатів наукових досліджень в міжнародному науково-інформаційному просторі;
- здатність провадити всі етапи редакційно-видавничого процесу засобами ЕВЖС;

- здатність використовувати спеціалізований програмний інструментарій для підготовки рукопису до друку;
- здатність проводити дослідження та публікацію їх результатів з дотриманням етичних стандартів;
- здатність здійснювати рецензування наукових рукописів засобами ЕВЖС;
- здатність використовувати відкриті інформаційно-аналітичні системи.

Адаптивно-рефлексивний критерій. Показники:

- швидке реагування на появу нових ІКТ підтримки процесу представлення результатів науково-педагогічних досліджень;
- здатність проявляти креативність, критичність та ініціативність в роботі з ЕВЖС;
- здатність поглиблювати знання, вміння та навички роботи з функціоналом ЕВЖС на вищих рівнях доступу користувачів.

Список використаних джерел

1. Іванова, С. М. (2015) Використання системи EPrints як засобу інформаційно-комунікаційної підтримки наукової діяльності в галузі педагогічних наук. (Дис. канд. пед. наук). Інститут інформаційних технологій і засобів навчання, Київ.
2. Мерзликін, О. В. (2016). *Хмарні технології як засіб формування дослідницьких компетентностей старшокласників у процесі профільного навчання фізики.* (Дис. канд. пед. наук). Інститут інформаційних технологій і засобів навчання, Київ.
3. Сороко, Н. В. (2012) Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів філологічної спеціальності в умовах комп'ютерно орієнтованому середовища. (Дис. канд. пед. наук). Інститут інформаційних технологій і засобів навчання, Київ.

Анотація. Лупаренко Л. Критерії та показники оцінювання ІКТ-компетентності наукових працівників щодо застосування електронних відкритих журнальних систем у науково-педагогічних дослідженнях. У статті подано визначення ІКТ-компетентності наукових працівників щодо застосування електронних відкритих журнальних систем у науково-педагогічних дослідженнях. Виокремлено її компоненти. Конкретизовано критерії та показники її оцінювання.

Ключові слова: електронні відкриті журнальні системи, ІКТ-компетентність; компоненти, критерії, показники.

Аннотация. Лупаренко Л. Критерии и показатели оценки ИКТ-компетентности научных работников по применению электронных открытых журнальных систем в научно-педагогических исследованиях. В статье дано определение ИКТ-компетентности научных работников по применению электронных открытых журнальных систем в научно-педагогических исследованиях. Выделены ее компоненты. Конкретизированы критерии и показатели её оценки.

Ключевые слова: электронные открытые журнальные системы, ИКТ-компетентность; компоненты, критерии, показатели.

Abstract. Luparenko L. Criteria and indicators of evaluation of the researchers ICT competence on the use of electronic open journal systems in scientific and pedagogical research. The article deals with the concept of researchers ICT competence on the use of electronic open journal systems in scientific and pedagogical research. Its components are distinguished. The criteria and indicators of its evaluation are specified.

Keywords: electronic open journal systems, ICT competence; components, criteria, indicators.